

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Tractatvs De// Beneficiis// Amplissimvs,// Et Doctissimvs

Garcia, Nicolaus

Coloniae Allobrogvm, 1618

Cap. 7. De scientia seu literatura.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98550](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98550)

SEPTIMA PARS, DE BENEFICIIS,

Sot. in 4. dist. 27. q. 3. art. 1. & seqq. P. Ledesm. de matrimonio. q. 66. per totam, & in summa de matrim. d. cap. 32. Enriq. lib. 12. c. 6. & 9. & lib. 14. c. 4. Candel. Aureum de irregul. de prima species, scilicet bigamia. Man. Rodr. d. i. ro. i. par. c. 57. Lud. Top. d. 2. tom. 2. par. c. 22. Vegam in summa. i. p. cap. 38. & in espejo de Curas. c. 12. & numero 299. & c. 14. & numero 37. Valen. 4. tom. dist. 7. q. 19. par. 3. Tolet. libro 1. cap. 65. 66. 67. & 68. in editio. nouis. Sayrum. libro 6. de censur. cap. 3. vsque ad 6. & Suarez dist. 5. tom. dist. 49. & Tho. Sanch. de matrim. libro 7. dist. 83. 84. 85. & 86. D. Carrillo in inuentario ordinandorum sectione 4. capitulo 4. & numero 10.

CAP. VII.

De scientia seu literatura.

SUMMARIA.

Scientia, seu literatura in beneficiando exigitur, n. 1. & illiterati ab ordinibus etiam repelluntur; n. 2. de qua scientia, & literatura ad beneficia, & ordines requisita, qui sunt videndi, n. 3.
Licet ad primam consuram solum requiratur, quod quis sciat legere, & scribere, tamen ad beneficium, etiam simplex, maior sufficientia requiritur, nempe quod sciat legere construere, & cantare, nu. 4. imò videtur sufficere, quod sciat legere, & construere, ut est praxi receptum, & quod dicitur de cantu, procedet in beneficio seruitorio, modo requiratur seruitium personale, quamuis nec in his solent multum curari de cantu, nec in eo fieri examen, quia usu & exercitio addisci solet, n. 5. & 6.
Nec requiruntur, quod illud exacte sciat, sed parum sciens, & parum construens, est habilis ad beneficium simplex, & c. à n. 7. & 2. seqq.
Ordinatus ordine sacro, censetur idoneus ad beneficium simplex, n. 10.
In beneficiis, quae aliquem ordinem habent annexum, ea scientia requiruntur, quae necessaria est in ordine annexo, n. 11.
An collatio beneficii facta imperitis, seu illiteratis, sit nulla ipso iure, à n. 12. & 6. seqq. resoluitur esse nullam, intelligendo non de his, qui non habent scientiam competentem requisitam, ut licite conferatur beneficium, sed de penitus illiteratis, & imperitis, ita quod nesciant legere, & n. 20. adducuntur, & examinantur declarationes Gonzalez circa hoc.
Obiectioni, quod illiteratus, seu imperitus sit irregularis, argue adeo collatio illi facta sit nulla, respondetur hanc non esse propriam, & stricte irregularitatem, maxime si non sit penitus, & omnino illiteratus, sicut etiam defectus morum non est irregularitas, numero 19.
Beneficiatus, qui non habet scientiam competentem beneficio, quamvis collatio valuerit, tenetur addiscere, quam primum commodè possit, alias tenetur illud dimittere, nu. 21. & etiam fructus restituere, secundum Aragon. n. 22. quod tamen non videtur verum, numero 23.
Collatores conferentes beneficia habentibus defectum scientia competentis, seu alias indignis, non solum peccant mortaliter, sicut etiam indignus acceptans, sed etiam tenentur Ecclesia de damno, & interesse, n. 24. & 25. tenentur Ecclesia restituere fructus, & redditus, quos indignus quicquid percipit ex beneficio indigne

n. 26. licet non est indistincte verum, quod aliqui dicunt, quod collatio facta indigno est nulla in viroque foro, n. 27.

Cum collatio non sit nulla, & ipse indignus non teneatur fructus restituere, sed illos faciat suos ratione tituli, videtur etiam conferentem non teneri illos restituere, sed solum ad damna inde sequuta, n. 28. & predicta sententia procedere posset, quando collatio esset nulla, & quando non esset titulus beneficii, sed merum salarium, & c. in quibus etiam ipse indignus teneretur restituere fructus, siue emolumenta officii, & c. nu. 29. & 30.

Licet de iure communi antiquo in nullo beneficio, requiratur aliquis gradus Doctoratus, vel licentiae, & c. tamen hodie, ex Concilio Tridentino in aliquibus requiritur gradus, n. 31.

In primis ad Episcopatum assumendus debet esse Magister, siue Doctor, aut Licentiatas in Theologia, vel iure Canonico, aut publicum alicuius Academiae testimonium habere, & c. n. 32.

Principalis dignitas in Collegiata exempta, cui ordinaria iurisdictio, cum omnibus iuribus quasi Episcopatibus, competit, necessario conferri non debet Licentiaro, vel Doctori, ex sacra Congregatione numero 33.

Scholastia, de cuius origine, & officio remissius, conferenda est Doctori, vel Magistro, aut Licentiatas in Theologia, aut in iure Canonico, & alias prouiso est nulla, numero 34. sufficit autem quod sit Graduatus in qualibet Vniuersitate approbata, licet non sit ex illis, quae essent in illa Regione, in qua esset scholastia, ex sacra Congregatione, numero 35.

Archidiaconi, qui oculi dicuntur Episcopi debent esse in omnibus Ecclesiis, ubi fieri poterit, Magistri, seu Doctores, aut Licentiatas in Theologia, vel iure Canonico, ex decreto Concilii, n. 36. nec sufficeret gradus iuris Civilis, Medicinae, vel Arrium. n. 37. & intelligitur de Archidiaconi, de quibus loquitur titulus de officio Archidiaconi, qui sunt caput Capituli, & habent iurisditionem, & ea munera exercent, quae de iure communi Archidiaconi exercent, & c. à n. 38. & adducuntur declarationes S. Congregationis, n. 39. & 2. seqq.

Si iurisdictio, quae Archidiacono à iure data est, esset in Archipresbytero, ex Ecclesia consuetudine ille Doctor esse deberet, & c. secundum Menochium numero 42.

Ad Decanatum non requiritur gradus, quia id nullo Concilii decreto statutum est, ex S. Congregatione, n. 43.

Hortatur Concilium, ut in Prouinciis, ubi id commodè fieri potest, dignitates omnes, & saltem dimidia pars Canonatuum, in Cathedralibus, & Collegiatis insignibus conferantur tantum Magistris, vel Doctoribus, aut Licentiatas in Theologia, vel iure Canonico, num. 44. & cum Concilium hortetur, non autem precipiat, id non est inducendum ex necessitate, nec per Concilium Prouinciale statui potest, secundum sacram Congregationem, cuius declarationes ponuntur, num. 45. & sic decreta Concilii Prouincialis Toletani, & Compostellani, quibus id statuitur non habent vim, num. 46. nec istud decretum Concilii Compostellani est confirmatum in confirmatione Pij V. num. 47. nec dicta decreta videntur vni recepta, numero 48.

Canonicus penitentiarius Ecclesia Cathedralis debet esse Magister, vel Doctor, aut Licentiatas in Theologia, vel iure Canonico, seu alias, qui aptior pro loci qualitate

qualitate reperiatur. numero quadragesimo-
no.

Ad beneficia, seu dignitates requirentia gradum, suffi-
cit gradus etiam sine scientia competens, numero
50. non tamen gradus, contra Academia statuta,
vel consuetudines, vel alias nulliter receptum, nu-
mero 51.

1 Scientia deinde, seu literatura t in beneficiando ex-
igitur. cap. cum in cunctis. de electione. c. graue nimis.
de preben. Clem. 1. de etate & qualitate. & Concil.
Triden. sess. 24. de reform. c. 18. quia circa spiritualium
administrationem est potissimum necessaria, nisi cu
pridem. §. pro defectu. de renuntiat. Et t illiterati ab
ordinibus etiam repellantur. cap. precipimus. 4. di-
stinct. c. illiteratos. 36. distinct. c. poenitentes. 55. distinct. c. c.
si. de temporib. ordinat. in 6.

3 De qua scientia seu literatura ad beneficia t, & or-
dines requiritur, videnda sunt Conc. Tridentin. sess. 23.
de reformat. cap. 4. 11. 13. & 14. Concilium Provincia-
le Mediolanens. quartum, sub Cardinali Carolo Bor-
romeo. Imola Cardin. & Bonifac. in d. Clem. 1. Al-
bertus Trocius de vero & perfecto clerico. lib. 2. ca. 33.
cum segg. Selua 3. par. de benef. quest. 5. ex nu. 1. Rebuff.
in praxi ut. requisita ad collationem bonam, a num. 42.
de pacificis possessoribus. n. 261. alias 213. Lamber. de
iure patron. 1. part. 2. lib. quest. 9. art. 24. Corraf. de be-
nefic. 3. par. c. 5. Ioan. Nicol. Gimonteus tit. 11. cap. 7. a
num. 10. Duaren. lib. 4. c. 2. P. Gregor. cap. 37. a num. 3.
Quintanadiennas lib. 1. Ecclesiasticus. cap. 65. a nu. 12.
vsque ad finem capituli. Bernard. Diaz. in pract. criminis.
capit. 21. & ibi Salzed. Nauar. in c. si quando. de rescrip.
except. 12. cum seg. vsque ad 18. & in manu. cap. 27. nu.
205. Hoieda late de incompar. benefic. 1. par. cap. fin. a n.
28. Menoch. de arbitrar. lib. 2. casu 425. Villadiego de
irregul. cap. 15. Maiol. lib. 1. cap. 12. Vgoli. eod. tract. cap.
3. §. 2. Flam. Paris. de resignat. beneficiorum, lib. 4. §. 4. a
n. 2. & lib. 5. quest. 3. a num. 67. Zerola in praxi Episco-
pali. 1. par. verb. ordo. Syluest. in sum. verb. clericus. 2.
§. 1. Soto in 4. dist. 25. §. 1. art. 4. Enriquez in summa li.
10. c. 16. §. 2. Manu Rodrig. 1. tom. summa. c. 162. & 1. to.
quest. regul. quest. 24. art. 7. Candelabrum aureum 2.
par. tit. de suspensione. a num. 85. Lud. Lop. instr. con-
scientia. 2. tom. 2. p. c. 24. P. Ledesma in summa de Sa-
cramento ordinis. cap. 7. & Sayrus de censuris lib. 6. cap.
13. a n. 4. & Gonçal. ad reg. mensium, §. 4. a n. 60. Les-
sius de iust. & iur. lib. 2. c. 34. dub. 24. & Agor. instrum.
moralium 2. par. lib. 6. c. 6.

4 Et notandum est, primo, t quod licet ad primam
tonsuram solum requiritur, quod quis sciat legere,
& scribere, Concilium Triden. d. sess. 23. cap. 4. tamen
ad beneficium, etiam simplex, maior sufficientia re-
quiritur, nempe quod sciant legere, construere, &
cantare, gloss. in Clement. 1. de concess. prebend. verb.
reputamus, quam ibi sequuntur Imola, Car. & Abbas
n. 1. Franchus in c. si pauper. de preben. in 6. sub num. 2.
Com. de expect. num. 79. Sindon. de offic. Ecclesiastico.
6. p. cap. 16. Enriq. lib. 9. cap. 31. sub §. 8. Nauarrus de o-
ratione, miscella. 43. n. 3. & in d. cap. si quando, except. 13.
num. 13.

Vbi tamen videtur velle sufficere, quod sciat le-
gere, & construere, quod videtur verum, & praxi re-
ceptum, nō solet fieri examen in cantu. & id quod di-
ct. d. glossa, & Doct. de cantu procedet in beneficio
temerario Hoieda s. n. 38.

Secundo t requiritur seruitium personale, & non pos-
sibile, ut serviri quibus nec in his, vt

in dignitatibus, Canonicatibus, portionibus & cura-
tis solet multum curari de cantu, nec in eo fieri exa-
men, quia vsu, & exercitio addisci solet, quod sufficit
ad exercendum officium, facit Domin. in d. c. si pau-
per, & quod tradit Gom. supra.

Nec t requiritur, quod illud ex arte sciat, Cre-
scen. decis. 12. de concessione prebende. Rota in vna Ca-
lagurritana portionis de Amarita 27. Ianuarij 1576.
coram D. Cantucio, quæ est secunda pars diuersorum
decis. 16. num. §. vbi dicitur, quod parum sciens, etiam
sine spe plus proficiendi, dicitur habilis ad beneficia
non requirentia scientiam, vel magnam curam, vt
per Imolam n. 7. & Bonifacium 45. in d. Clem. 1. de e-
tate, & qualitate, & sic quod parum construens est
habilis ad beneficium simplex, &c.

Et t accedit, quod docet Hoieda supra n. 39. nem-
pe quod ad beneficium simplex, quod seruitium ali-
quod non requirit, nec ordinem aliquem habet an-
nexum, sufficit prima tonsura, & sufficientia quæ ad
eam requiritur, nempe quod sciat fidei rudimenta,
ac legere, & scribere, & quod aliquantulum linguam
Latinam intelligat, vt possit esse aptus ad officium
recitandum. Quod t etiam docet Flam. Paris. d. li. 4.
quest. ult. n. 30. dicens, quod obrincentes simplicia be-
neficia, sufficit vt sciant, & possint recitare horas Ca-
nonicas, ad quas tenentur: & post hæc Gonçal. d. gloss.
4. n. 73. ait, q sufficit vt sciant, & possint recitare ho-
ras canonicas, ad quas tenentur, necnon construere, &
intelligere, & Agor d. c. 6. §. 2. & 3. quod scire debent
Latine legere, & intelligere, vt preces horarias reci-
tare possint.

Et ordinatus ordine t sacro censetur idoneus ad
beneficium simplex. Rota d. decis. 16. part. 2. diuersorū,
n. 1. & in Burgen. beneficij de anno 1595. supra relata
ca. i. num. 168. & in Abulen. beneficij 26. Iunii. 1596.
supra adducta, 6. par. cap. 2. 4. dub. n. 47. Racia. de pro-
bat. lib. 2. c. 34. n. 125. & post hæc Gonçalez d. gl. 4. nu.
84. qui alios citat.

In beneficiis autē, t quæ aliquem ordinem habent
annexum, ea scientia requiritur, quæ necessaria est in
ordine annexo Hoieda d. n. 38. & Azor d. §. 2. & faciūt
declarationes S. Congregationis, supra adductæ d. 6.
par. c. 2. num. 244.

Difficultas est, an collatio t beneficij facta impe-
rito, seu illiterato sit nulla ipso iure. Et t esse nullam
tenet Innoc. & Abb. & cap. cum in nostris, de concess.
prebende, Felinus in capit. per tuas, de simonia,
Rebuffus de pacificis possessoribus. a numero 261. alias 213.
Probus ad Monachum, in ca. nullus, de temporib. ordi-
na. in 6. a num. 25. Corraf. d. cap. 5. num. 3. Bernard. Diaz
d. cap. 21. num. 6. & ibi Salzedo, dicens communem
litera H. Hoieda supra n. 29. Flam. Paris. d. quest. 4.
num. 3. Quintanad. d. lib. 1. cap. 6. num. 12. & lib. 4. num.
130. Vgoli. d. cap. 3. §. 3. n. 1. & 2. Man. Rod. in sum. 1. to.
cap. 29. num. 3. & Vega 1. p. cap. 36. casu 17. & Lessius d.
lib. 2. cap. 34. num. 129. & Agor d. lib. 6. c. 6. §. 3. 4. & §.
& c. 26. §. 11.

Sed id non debet t intelligi de his, qui non ha-
bent scientiam competentem, aptam, condignam, &
idoneam beneficio, quæ requiritur, vt licite, recte,
& sine peccato conferatur beneficium, iuxta dicta, &
citatos quamuis etiam in his id velle videantur Reb-
nard. Salzed. Hoieda Flam. Man. Rodri. & Vega
ibi. Sed t de penitus illiteratis, & imperitis, ita quod
nesciant legere, licet enim defectus scientiæ compe-
tentis reddat collationem iniustam, non tamen nul-
lam, si non reddit prorsus illiteratum, facit cap. fin. de
etate & qualitate, & Conc. Triden. sess. 7. de refor. cap. 3.

ibi: *scribitur*, ita Nauar. *de oratione miscell.* 40. num. 8. & idem dixerat *miscell.* 33. nu. 7. vbi ait Alexand. III. in d. cap. cum in cunctis, etiam requirere tantam literarum scientiam ad omnia beneficia, quanta est ad illa bene gerenda necessaria; ad hoc, vt illorum collatio sit bene facta, licet nō quoad hoc, vt sit valida, & in d. cap. si quando, except. 13. numer. 8. ait, collationem beneficiorum, factam eis, qui nil penitus Latine calant, modo sciant legere, esse validam, saltem de consuetudine, & praxi antiqua, & noua.

16 Licet t̄ videatur sibi contradicere in excep. 16. ad primum, ex num. 1. sed vt patet num. 11. loquitur ibi de omnino illiteratis. Et hoc t̄ videtur tenere Franch. in d. cap. fin. de temporibus ordina. in 6. numero. 2. qui ait, quod collatio beneficij facta penitus illiterato non tenet.

18 Pro qua sententia facit, nam etiam in t̄ promouendis requiritur grauitas morum in d. cap. cum in cunctis: & tamen collatio facta criminoso, si crimen non inducit irregularitatem, valet, vt dicitur cap. sequenti, & n. 47. & ita tenendum est omnia distin. V. golin.

19 Nec obstat, quod illiteratus, t̄ seu imperitus sit irregularis. d. c. illiteratos. 36. distin. Nauar. c. 27. num. 205. Vgoli. d. c. 3. & Suar. 5. tom. disp. 51. sect. 1. a n. 8. A. uila de censur. 7. p. disp. 4. dub. 1. Gonç. d. gl. 4. n. 41. atque adeo collatio illi facta sit nulla, iuxta tradita inf. cap. 11. quia quicquid illi dicant, hanc non existimo esse proprie, & strictē irregularitatem, maxime si non sit penitus, & omnino illiteratus, sicut etiam defectus morum non est irregularitas. Et ita tenet Enri. li. 10. cap. 16. §. 2. & in glos. ibi lura Q. & li. 14. cap. 8. §. 11. glos. lura B.

20 Et posthac t̄ vidi Hier. Gonçal. gl. 4. vbi a nu. 47. docet, quod collatio beneficij facta illiterato, est ipso iure nulla. Quod tamen numero quadragesimo octauo declarat. primo, vt solum procedat in eo, qui nunquam literas didicit, ita vt prorsus illas ignoret, quia ille dicitur prorsus illiteratus, qui non habet aliqua principia, in quo nobiscum conueniat. Secundo declarat nu. 49. cum Salzedo vbi supra, quod licet collatio facta prorsus illiterato, sit a principio nulla, si tamen postea addiscat literas, & is qui contulit non poeniteat, pristina collatio tacita quadā collatione superueniente reuiuiscit, quod tamen mihi non placet ex dictis alias infra de excommunicatione, cap. 13. huius partis, nu. 88. tunc etiam, quia ex non poenitentia, seu ex taciturnitate sola non potest induci collatio. Selu. de bene. 3. p. quæst. 10. 3. casu, num. 15. Sylu. ver. beneficium 3. q. 19. cum aliis. Tertio declarat n. 50. cum Rota, dec. 13. nu. 5. de probat. in antiquis. Staphileo 9. forma expectatiuarum, n. 23. & Rota dec. 16. num. 4. 2. p. diuerso. quod procedat in beneficiis curatiuis, seu Canonicatibus, vbi acquiritur industria & concilium: secus autem in beneficio simplici, quod etiam mihi non placet, nam etiam ad beneficium simplex, videtur inhabilis omnino illiteratus, iuxta supradicta.

21 Beneficiatus autem, qui t̄ non habet scientiam competentem beneficio, quamuis collatio valuerit, tenetur addicere, quam primum commode possit, & alias tenetur illud dimittere, Nauar. in d. c. si quando, except. 18. numero 4. & 8. conf. 8. numero. 4. de praben. Quintanaduenn. d. c. 6. nu. 18. & Añor. 1. par. li. 10. c. 13. §. 18.

22 Et t̄ etiam fructus restituere, tanquam indignus, Arag. 2. secundo quæst. 62. art. 2. vers. tertio etiam est certum.

Quod t̄ tamen de restitutione fructuum non videtur verum, nam ratione tituli eos facit suos, ad tradita supra 3. p. c. 1. illar. 1. a n. 7.

Et collatores t̄ conferentes beneficia habentibus defectum scientiæ competentis, seu alias in dignis, non solum peccant mortaliter, sicut etiam indignus acceptans beneficium peccat. Lamb. 1. p. 2. lib. quæ. 10. art. 2. nu. 10. & Cosmas Philarch. de offic. Sac. rdo 2. p. lib. 4. c. 22. vers. ratione Beneficiorum. Sed t̄ etiam tenentur Ecclesiæ de damno & interesse. Ancha. in d. Clem. 1. de etate & qualitat. vltim. notab. Felin. in dist. c. si quando, de rescrip. num. 7. & ibi Nauar. excep. 16. nu. 3. & de redditib. Eccles. 9. 2. monito. 23. Palac. Rub. in repet. c. per vestras, notab. 3. §. 26. n. 11. Couar. in reg. peccatum, 2. p. §. 7. num. 2. Ioan. Gutier. canonic. quæ. lib. 2. c. 11. nu. 44. Soto de inst. & iure, lib. 4. q. 6. art. 3. ad 6. 1. conc. Mercado in sua lib. 6. c. 17. vers. pero si eligieron, Cosmas Philarch. d. 2. pa. lib. 6. c. 23. 1. & 3. dicto. P. Nauarra, de rescrip. lib. 2. c. 2. nu. 172. 173. & 189. Aragon. supra, Salon. 2. 2. q. 63. art. 2. Valentia 3. tomo disp. 5. q. 7. pun. 2. 6. quæst. Man. Rodrig. in sum. 1. tomo, cap. 29. n. 2. & cap. 108. num. 3. Vega, 1. p. cap. 36. casu 3. & 8. & 2. cap. 17. cas. 1. in prin. & P. Ledesma in sum. 2. par. tracta. 7. c. 1. circa 15. conc. & Rebell. 1. p. li. 3. q. 4. num. 14. Lessius d. lib. 2. c. 34. nu. 74. Añor d. lib. 6. 2. p. c. 15. q. 15. & post hæc Gonçal. d. gl. 4. a nu. 51. & tracta. 8. c. 4. 1. conc. 2. difficult. Et t̄ tenentur Ecclesiæ restituere fructus, & redditus, quos iste indignus quotannis percipit ex beneficio indigne, Mercado supra, quem sequitur Ioan. Gutier. vbi supra, & idem dicunt P. Nauarra, Aragon. Valentia & Man. supra. Non t̄ est indistincte verum, quod ipse Nauarra ibi ait d. nu. 189. & sequitur Ioan. Gutier. num. 45. & Man. Rodrig. vbi supra, & quæst. regular. 2. tom. q. 52. art. 5. Vega d. cap. 17. casu 1. in prin. & Iacob. Sbrocius, de Vicario Episcopi, lib. 2. q. 100. num. 2. quod collatio facta indigno est nulla in vtroque foro, & contra est quod ait Lessius d. cap. 34. n. 57. quod etsi omnis conditio, quæ reddit hominem indignum beneficio sufficit ad irritandam collationem, vel electionem indigni, non tamen omnis reddit ipso facto collationem irritam, de quo supra a n. 14. & c. seq. a n. 38.

Et cum collatio t̄ non sit nulla, & ipse indignus non teneatur fructus restituere, sed illos faciat suos ratione tituli, vt dictum est, videtur etiam conferentem non teneri illos restituere, sed solum ad damna inde sequuta. Et t̄ istorum sententia procedere posset, quando collatio esset nulla, & quando non esset titulus beneficij, sed merum salarium, vt in Cathedris, & aliis officiis: t̄ in quibus etiam ipse indignus teneretur restituere fructus, seu redditus siue emolumenta officij, cum non habeat alium titulum, ratione cuius illos percipiat, nisi ipsum officiū, ad quod vt supponitur, est indignus, & insufficiens: & sic illud non adimplet, vt debet, & c. ita procedet, quod ait Rebellus supra, quod Ecclesiæ, siue reipublicæ restituendum est principaliter ab ipso ministro indigno, & in defectum eius a collatoribus stipendium, quod ipse recepit dempta ea parte, quam arbitratu prudentis meretur.

Secundo notandum est, quod licet t̄ de iure communi antiquo in nullo beneficio requiratur aliquis gradus Doctoratus, vel licentiæ, nec Ecclesiam Baccalaureatus, tamen hodie ex sacro Concil. Trident. in aliquibus requiritur gradus Doctoratus, vel licentiæ.

In primis t̄ ad Episcopatum assumendus debet esse Magister, siue Doctor, seu Licentiatus in Theologia vel

vel iure Canonico, aut publicum alicuius Academiae testimonium habere, quod idoneus ad alios docendos ostendatur, & si regularis fuerit, & superioribus suae Religionis, similem fidem habeat, vt in S. Conc. Trident. sess. 22. de refor. cap. 2. quod etiam habetur, ac declaratur in d. constit. Grego. XIV. de forma faciendi processum super promouendis ad Ecclesias Cathedraliales quam supra posui, cap. 4. n. 77. & in Concilio, Prouinciali Compostellano, actio. 2. decreto 2.

33 Circa t̄ quod decretum Conc. Trid. cū quæreretur, an principalis dignitas in Collegiata Ecclesia exempta, cui ordinaria iurisdicção, cum omnibus iuribus quasi Episcopaliibus competit, necessario conferri debeat Licentiato, vel Doctori, vt principalis dignitas in Cathedrali, Congregatio 12. Decemb. 1585. censuit negatiue, quia hoc nullibi cauetur esse necessarium, & Concil. quando loquitur de dignitatibus, capit. 12. session. 24. hortatur, vt conferantur Doctoribus non præcipit.

34 Secundo Scholastria t̄ (de qua dignitate, & origine, & officio vide Duarenum de beneficiis, lib. 10. cap. 15. P. Gregor. lib. 5. Syntag. capit. 19. Sandoval de officio canonico, 5. part. c. 3. & l. 7. tit. 6. par. 1.) conferenda est Doctori, vel Magistro, aut Licentiato in Theologia, aut in iure Canonico, & alias prouiso est nulla, ex decreto S. Conc. Trident. sess. 23. de refor. cap. 18. vers. de cetero, vbi sic ait: De cetero vero officia, vel dignitates illa, quæ Scholasteria dicuntur, non nisi Doctoribus, vel Magistris, aut Licentiatis in sacra Pagina, aut in iure Canonico, & aliis personis, doctis, & qui per se ipsos id munus explere possunt, conferantur, & a iure facta prouiso nulla sit, & inualida, non obstantibus quibusvis privilegiis, consuetudinibus inmemoriabilibus.

35 Circa t̄ quod sacra Congregatio declarauit, conferendam esse scholastriam Doctoribus, vel Magistris aut Licentiatis in sacra pagina, aut in iure Canonico in qualibet vniuersitate approbata, nec obstat quod non esset ex illis quæ essent in illa regione, in qua esset Scholastria, vt habetur in declarationibus ad dictum capitulum 8.

36 Tercio Archidiaconi, t̄ qui oculi dicuntur Episcopi, & ad hoc, de officio Archidiaconi, debent esse in omnibus Ecclesiis, vbi fieri poterit, Magistris, seu Doctores, aut Licentiati in Theologia, vel iure Canonico, ex decreto Concilij Trid. sess. 24. de refor. c. 12. vers. Archidiaconi etiam.

37 Circa quod t̄ decretum Nauarrus in manua. cap. 25. num. 135. notat, non sufficere, quoad hoc Doctoratum, vel licentiam iuris Ciuilibus, medicinae, vel artium, quod Curia seruat, & patet ex dicto decreto, ibi.

38 b̄m Theologia, & in iure Canonico. Et t̄ quod per Archidiaconum intelligitur solum is, de quo loquitur titulus de officio Archidiaconi, qualem in Hispania neminem ait scire, quia prædicta rubrica solum videtur loqui de illo, qui est caput Capituli, & primus post Pontificem & tales Hispania in secularibus Ecclesiis vocat Decanos, & in regularibus priores, & Gallia, vt plurimum Præpositos, & huic alludere capit. quamuis, de verb. signif. Quæ sententia Nauarrus probatur ex eo, quia alias Archidiaconus nõ dicitur oculi Episcopi.

39 Et t̄ Hoieda supra numero 40. ait, dict. decretum Concilij, moribus, & stylo Curie Romanæ interpretatum esse, vt intelligatur de Archidiaconis principalibus illius Ecclesie Cathedralis, non autem de aliis Archidiaconis ciuitatum, seu oppidorum Ecclesie Cathedralis, qui vocem, & sedem habent in Cathedrali.

Et cessat difficultas ex sequentibus declarationibus S. Congr. super dict. cap. 12. quæ approbavit dict. sententiam Nauarr. quam etiam tenet Cechus, de re-pub. Eccles. cap. 24. de Canonis, numero 3. vers. 2. dicens Archidiaconos debere esse Doctores, vt S. Congr. respondit, scilicet si habent iurisdictionem contentiosam, & tunc debere esse promotos in publico Gymnasio, alias gradus eis non suffragari, ex Bulla 63 Pij V.

40 Prima declaratio Episcop. Legionen. Congregatio censuit decretum Concilij, sess. 24. cap. 12. vers. Archidiaconi, intelligi de illis Archidiaconis, qui ea munera exercent, quæ de iure communi Archidiaconi debent exercere, alias enim Archidiaconus non est ille Episcopi oculus, de quo Concil. statuit 19. Decemb. 1570. Secunda Episcop. Abulen. Congregatio censuit, eos Archidiaconos qui vere carent cura animarum, & omni prorsus iurisdictione, & qui præter primum locum in choro, & statum in Capitulo sunt sicut ceteri Canonici, & portionarii, non comprehendendi decreto Conc. sess. 24. c. 12. vers. Archidiaconi. Tertia, Archidiaconi, qui non habent curam animarum, & iurisdictionem, non comprehenduntur hoc decreto, vt sint, Doctores, vel Licentiati. Refert Annas. Germonius, de indultis Cardi. §. quibusvis, num. 4. Fl. Paris. lib. 4. de resignat. §. 1. num. 9. Quarta, hoc etiam debet intelligi de illis Archidiaconis, qui reuera Archidiaconatus officium exercent, secus si nomine tantum essent Archidiaconi.

41 Ait tamen Menoc. d. cas. 425. n. 42. quod si ipsa ius dicendi potestas & iurisdicção, quæ Archidiacono à iure data est post Episcopum in Clericos suæ Ecclesie, esset in Archipresb. ex Ecclesie consuetudine, illum Doctorem esse debere ex mente d. constitut. Conciliaris crederet, quasi in Ecclesia Parauina, cuius Archipresbyter eo fungitur munere, quo in ceteris, Archidiaconis dicerem, inquit, non nisi Doctores esse ad eam dignitatem promouendum.

42 Circa Decanatum vero t̄ sic respondit S. Congr. Archiepiscopo Hispalen. Nullo Concil. Trident. decreto statutum est, vt qui Decanatum consequi velit, is necessario sit Magister, siue Doctor, aut Licentiatus in Theologia, vel iure Canonico.

43 Hortatur etiam t̄ S. Concil. d. c. 12. vers. hortatur, vt in Prouin. ubi id commodè fieri potest, dignitates omnes, & saltem dimidia pars Canoniciatum, in Cathedralibus Ecclesiis, & Collegiatis insignibus, conferantur tantum Magistris, vel Doctoribus, aut etiam Licentiatis in Theologia, vel iure Canonico.

44 Super quo t̄ S. Congregat. declarauit, & censuit sic. Concilium hic hortatur, non autem præcipit, vt ubi id commodè fieri potest, dignitates in Cathedralibus Ecclesiis, & Collegiatis insignibus conferantur tantum Magistris, vel Doctoribus, vel etiam Licentiatis in Theologia, vel iure Canonico. Secunda, Synodo Prouinciali non licet imponere onus dignitatibus, quod quis nisi graduatus non possit eas obtinere sine sedis Apostolicæ auctoritate. Tertia, quod dignitates, & Canoniciatus in Cathedralibus dentur tantum graduatis, non est induendum ex necessitate, nec per Concilium Prouinciale id statui potest.

45 Vnde apparet t̄ decret. 29. Concil. Prouincialis Tolet. act. 2. & decret. 33. Conc. Prouincialis Compostel. act. 3. vbi cauetur, quod dignitates, & dimidia pars Canoniciatum, sint graduatorum in S. Pagina, vel iure Canonico, & tantum Doctoribus aut Magistris, vel Licentiatis in Theologia, vel iure Canonico necessario conferantur, vt latius habetur indi-

Etis decretis, non habere vim, aut robur, nec id indiget Concilij statui potuisse.

- 47 Nec obstat confirmatio concordie inita inter Metropolitanum, & Episcopos, ac Capitula dictae Provinciae Compostellae, facta Pio V. ann. 1569. quae habetur impressa Salmanticae, anno 1595. post dict. Conci. secunda vice impressum de ordine D. Ioannis de S. Clemente, Archiepiscopi Compostellani, in qua in ultimo cap. sic habetur: Item 33. capit. eiusdem actionis, ubi canetur, quod dignitates, & dimidia pars Canoniconum sit graduatorum in S. Pagina, vel iure Canonico, iuxta decretum ipsius Concilij Tridentini, cum declararetur, intellige circa praedictum optionum, & optandi consuetudinis praescriptae, vel a Sede Apostolica confirmatae, quod declarationi & voluntati Sanctiss. D. N. relinquantur. Et postea ait Pius V. in dict. confirmatione concordiam, & declarationes praedictas, & omnia, & singula in eis contenta quaecunque auctoritate Apostolica praedicta per praesentes confirmamus, declarantes dispositionem optionis nobis remissam, tunc dictae optioni locum esse debere, eo modo & tempore, quo illi ante huiusmodi Concilium locus erat, & non alias, quia respondetur, quod in dicta confirmatione non confirmatur d. decretum 33. sed declaratio, quod intelligatur circa praedictum optionis, declarando ei locum esse debere eo modo, & forma, quo illi ante huiusmodi Concilium locus erat, & non alias.

- 48 Nec dicta decreta Concilij Toletani, & Compostellani videntur usu recepta. nam semper dignitates & canonicatus progiunguntur in distincte, etiam non graduatis in hac provincia Compostellana & etiam in Lorentana.

- 49 Quarto Canonicus & poenitentiarius Ecclesiae Cathedralis debet esse Magister, vel Doctor, aut Licentiatum in Theologia, vel iure Canonico, seu alias, qui aptior pro loci qualitate reperitur ex decreto sacri Concilij Tridentini, sess. 24. de reform. c. 8. ut dictum est supra. c. 4. n. 32. ubi dicta vide.

- 50 Sed dubitatur, si an ad beneficia, seu dignitates requirentia gradum, sufficiat cum habere etiam sine scientia competente, ita ut nihilominus valeat adeptio, & impetratio talis beneficii, seu dignitatis. Res affirmatiue, quia iste re vera est graduatus, licet indigne, & sic gaudet privilegiis graduatorum, ut contra Barbariam tenet Aretius, in c. clerici, de iud. & ibi Felinus. nu. 2. & 3. in rub. de maiori. & obe. nu. 4. Ripa in leg. Centurio. ff. de vulg. nu. 17. Boer. de auctorit. magni consilij, num. 94. & Mando. reg. 16. Cancel. q. 13. num. 4. contra glossatorem, ibi, & in proposito Azor 2. p. lib. 6. c. 6. quaest. 1.

- 51 Sed si an sufficiat gradus contra Academiae statuta, vel consuetudines receptus, ut quia quis falso probavit cursus necessarios, vel descriptionem in matricula, aut non fuit seruata forma praescripta in examine, seu alias, Azor ibi ait sufficere, & valere in eo adeptio episcopatus, si promotio ad gradum Doctoris, vel Licentiatum non fuit ipso iure irrita, quamvis iudicis sententia rescindi potuerit, quod si ipso iure irrita est (ut mihi videtur esse, quando promotus, non habet requisita ad gradum, seu non seruatur forma) adoptio quoque episcopatus, seu aliorum beneficiorum illum gradum requirentium inanis est & irrita. Et idem erit quando ad gradum promotio esset nulla ob non factam professionem fidei, iuxta constitutionem Pij IV. n. 12. de qua sup. 3. p. capit. 3. numero 3. Et probatur, quia iura requirentia gradum debent intelligi de gradu valido, leg. 4. §. condemnatum, ff. de re iud. cum aliis, ut alias dictum

est, §. p. c. 4. numero 228. Et paria sunt non habere gradum, vel illum habere nullum, & inualidum, ut ibi quamvis in beneficiis non requirentibus gradum, si impetrans narrat se graduatum, sufficiat verificare gradum de facto, ut supra dixi 6. parte, cap. 2. a numero 205.

CAP. VIII

De moribus & vita.

SUMMARIUM.

Vite quoque, ac morum honestas in promouendo ad beneficium necessaria est. num. 1. & oportet promouendum, cuius opinio in nullo vacillare debet, nulla nota, vel infamia respersum esse, nam notatis, & infamibus porte dignitatum patere non debent, num. 2. Accipitur dignitas in proposito pro quolibet beneficio, num. 3. & semper infamia impedit habere beneficium, num. 4. & omnis infamia tam de iure, quam de facto repellitur a promotione, n. 5.

Ideo accusatus, seu denuntiatus de aliquo crimine, interin pendente accusatione, seu denuntiatione promoueri non debet, num. 6. quod procedit, quando persona est infamata apud bonos & graues homines, alias accusatio non impedit promotionem. numero septimo.

De hac materia qui sunt videndi, num. 8. Reg. infamibus, procedit tam in infamia facti, quam iuris, num. 9. Dicitur infamia iuris illa, quae irrogatur per sententiam vel ipso facto in casibus, in quibus iure canetur tantum, num. 10. Et regulariter infames secundum leges sunt infames secundum canones, num. 11. Infamia facti est cum quis est notatus de aliquo crimine apud bonos & graues, seu cum opinio alicuius grauata est apud bonos & graues super aliquo crimine, n. 12. seu cum quis propter aliquod delictum graue apud bonos & graues viros male audit, num. 13. & non est aliud quam visa foras, & vilis diuulgata, & sic non potest esse occulta, num. 14.

Quando dicatur esse infamiam, seu aliquem esse infamatum de aliquo peccato, remissum, numero 15. & ista infamia quomodo probetur, etiam remissum, numero 16.

Infamia iuris de iure bene potest esse occulta, & incurritur, quamvis delictum ex quo illa oritur, seu propter quod ipso facto irrogatur, sit occultum: n. 17. Sed contrarium tenent Alphonsus de Castro, Conarruias, & Enrig. n. 18.

Sed verior est in rigore prima sententia, quamvis de equitate canonica possit secunda procedere, aut saltem, quod non habeatur in consideratione talis infamia ex delicto occulto promouens.

Quamvis in usurariis, qui notantur infamia, si controuersia, an id solum procedat in usurariis publicis, an etiam in occultis, & Conar. cum Saliceto ait, usurarium publicum etiam ante sententiam notatum esse infamia facti & iuris, ac usurarium occultum, nec iuris infamia affici, Paulus tamen de Castro tenet, etiam occultum affici infamia iuris. Pro quo facit lex Regia Partitae, & recopilationis. numero vigesimo & 4. seqq. Nec pro prima sententia urget lex, improbum sanus, dum exercentes infamia afficit: quia inde non inferri debet esse publicum sed ad summum requiri usum, qui potest esse occultus, a num. 25. & 2. seqq.

Quidquid esset in ista controuersia, certum videtur, usurarios